

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12942
Tarih : 25.07.2025

32047

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'nin kültürel ve etnik zenginliği, yüz yıl boyunca inkâr ve asimilasyon politikalarıyla büyük ölçüde tahrip edilmiş olsa da halkların kolektif hafızasında, müzikte, sözlü kültürde ve gündelik yaşamın dokusunda hâlâ yaşamaktadır. Bu bağlamda, Ermeniler Dersim'in kadim halklarından; binlerce yıl boyunca bu coğrafyada Türkler, Kürtler, Ermeniler, Aleviler ve Sünniler bir arada yaşamış, aralarındaki tarihsel, kültürel ve insani bağlar derinleşerek bugünlere ulaşmıştır.

Halklar arasındaki bu çokkültürlü mirası yaşatmayı ve görünür kılmayı amaçlayan her türlü kültürel etkinlik, tarihsel olarak bastırılmak istenen bir birlikte yaşama hafızasını yeniden kurmak bakımından son derece kıymetlidir. Sanat da bu bağın en güçlü taşıyıcılarından biridir. Bu yıl 23'üncüsü düzenlenen Munzur Kültür ve Doğa Festivali'ne davet edilen Ermeni müzik grubu Veradardz Folk Ensemble, Tunceli Valiliği tarafından sahne almaları yasaklanarak geri çevrilmiştir. Valilik, 2019 yılında söz konusu grubun festivalde Ermenistan bayrağı açmasını gerekçe göstererek bu yasağı dayandırmıştır. Ancak bu karar, sanatı güvenlikçi bir bakış açısıyla denetim altına alma eğiliminin yeni bir örneği olarak değerlendirilmekte, halkların barış içinde bir arada yaşama iradesine, kültürel çoğulluğa ve onarıcı hafızaya açık bir saldırı niteliği taşımaktadır.

Grubun yolculuk sırasında Dersimli halk ozanı Rençber Azîz'in eserlerini seslendirmesi, üyelerinden birinin Seyid Rıza'nın portresini hediye etmek istemesi gibi sembolik ve barışçıl jestler, aslında bu kültürel buluşmanın ne kadar anlamlı ve insani bir temelde ilerlediğini göstermektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 64. maddesi, "Devlet, sanat faaliyetlerini ve sanatçıyı korur. Sanat eserlerinin ve sanatçının korunması, değerlendirilmesi, desteklenmesi ve sanat sevgisinin yayılması için gereken tedbirleri alır" hükmüyle devlete açık bir sorumluluk yüklemektedir. Bu anayasal yükümlülüğe rağmen, bir müzik grubunun geçmişe dair keyfi

gerekçelerle festivalden men edilmesi, yalnızca sanatsal ifade özgürlüğüne değil, aynı zamanda halkların kolektif iyileşme çabalarına da müdahale anlamı taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Veradardz Folk Ensemble müzik grubunun Munzur Kültür ve Doğa Festivali'ne katılımı neden engellenmiştir? Bu yasağın gerekçesi kamuoyuyla ne zaman ve hangi yasal dayanakla paylaşılmıştır?
2. Söz konusu yasaklama kararında, grubun 2019 yılındaki festivalde Ermenistan bayrağı açtığı belirtilmektedir. Ancak bu gerekçe, Anayasa'nın 64. maddesiyle güvence altına alınan sanat özgürlüğüyle çelişmiyor mu?
3. Her yıl uluslararası katılımın olduğu çok sayıda festivale ev sahipliği yapan Türkiye'de, başka ülke bayraklarının açıldığı etkinliklere yönelik benzer yasaklama kararları alınmış mıdır? Alındıysa, hangi ülkelere ait gruplar, hangi gerekçelerle engellenmiştir?
4. Ermenilerle Kürtlerin, Türklerin, Alevilerin ve Sünnilerin binlerce yıl birlikte yaşadığı Dersim gibi bir coğrafyada, halkların kardeşliğini güçlendirecek bir sanatsal buluşmanın yasaklanması, toplumsal barışa zarar vermez mi?
5. Kültürel bir etkinliğin geçmişte yaşanan bir olay gerekçesiyle bugünkü katılımcılara yasaklanması, cezai sorumluluğun şahsiliği ve hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmakta mıdır?
6. Sanatçılar arasında dayanışma, kültürel onarım ve halkların dostluğu gibi değerleri öne çıkaran bu tür katılımlar Bakanlığınızca neden desteklenmemekte; tam tersine yerel mülki idareler tarafından engellenmektedir?